

Maliyet Yönetimine Giriş:

Maliyet yönetimi kavramı özellikle 90'lı yıllardan bu yana literatürde ve uygulamada yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Maliyet Yönetimi kavramı "ürün maliyetlerini doğru olarak saptamak, işletmedeki süreçleri geliştirmek, israfı önlemek, maliyet etmenlerini tanımlamak, faaliyetleri planlamak ve işletmenin stratejilerini oluşturmak için faaliyetlerin yönetimi ve kontrolü olarak" tanımlanır. Maliyet Yönetimi maliyet muhasebesine göre daha geniş bir kavramdır.

Maliyet Yönteminin aşamaları 4 evrimdir.

I Evre : 1900-1920 yılları arasını kapsar. Bu dönemde maliyet bilgileri fazla önemsenmemektedir. Sağlıklı mamul maliyetleri hesaplanamamakta finansal sis-temle bütünlük ancak fiziksel stok sayımları ile sağlanabilmekte ve kontrol de bunun ötesine geçememektedir.

II Evre: 1920-1960 yılları arası Bu dönemde özellikle ABD'de önemli ekonomik gelişmeler ortaya çıkmış ve Henry Ford "seri üretimle" üretim süreçlerinde bir devrim yaratmıştır. Bu sayede işletmeler birden çok mamul üreterek mamul çeşitlenmesine gitmiş, seri üretimle birlikte üretim miktarını çok fazla artırarak mamul fiyatlarının ucuzlamasına neden olmuştur.

III Evre: 1960-1980 yılları arası "Bütünleşik Bilgi Sistemleri" evresidir. Bu evrede; mamullerde ve üretim süreçlerinde gelişen teknolojiye paralel olarak değişimler olmuş ve üretim süreçleri bilgisayar yazılımları aracılığıyla yönetilmeye başlanmıştır.

IV Evre: 1980den günümüze kadar ulaşmaktadır. "Maliyet Yönetimi Sistemleri Evresi" olarak da adlandırılabilir. Bu evrede; yönetsel faaliyetlerle üretim faaliyetleri bütünleştirilmişlerdir. Bu evrede, koordine edilmiş bir yönetim önem kazanmıştır. Teknoloji, insan davranışları ve bilgi sistemleri ilişkilendirilerek bütünsel bir anlayış söz konusu olmuştur.

Maliyet Yönetiminin İşlevleri

1.Stratejik Yönetim: Uzun vadeli rekabet gücünün artırılması, uzun vadeli sağlam ve iyi belirlenmiş stratejileri gerekli kılar. Bu stratejilerin belirlenmesi için maliyet bilgisine gereksinim vardır. Uzun vadeli düşünme, hızla değişen koşullar altında müşteri ihtiyaç ve taleplerinin yönü konusunda da tahminler yapmayı gerektirir. Bu bakış açısı, maliyet bilgisini finansal olan ve olmayan tüm yönleriyle ele almayı gerekli kılar. Bu çerçevede, işletme kaynaklarının stratejik amaçlara yönlendirilmiş olup olmadığı büyük önem taşımaktadır. *"Stratejik düşünme" aynı zamanda yaratıcı olmayı ve bütünsel düşünmeyi ifade etmektedir.*

2. Planlama ve Karar Alma: Fiyatlama, tedarik, üretim planlaması gibi yinelenen kararlar için bilgi üretmek, satın alma ya da kiralama kararları gibi sık verilmeyen ancak etkileri uzun dönemli olarak ortaya çıkan kararlar için maliyet yönetimi bilgisine gereksinim duyulmaktadır. Bu bağlamda bütçelerin yapılması için de yine maliyet yönetimi bilgisi gereklidir.

3.Yönetim ve Faaliyet Kontrolü: Faaliyet kontrolü, üretim yöneticisi gibi orta düzey yöneticilerin, ustabaşı gibi alt düzey yöneticilerin ve çalışanların, faaliyetlerini izlemelerini ifade etmektedir. Yönetim kontrolü ise orta kademe yöneticilerin, üst kademe yöneticiler tarafından değerlendirilmesidir. Etkin bir performans değerlemesi yapabilmek amacıyla etkin olmayan ve verimsiz faaliyetler ile isabetli olmayan kararları ortaya koyabilmek amacıyla maliyet bilgisine büyük ölçüde gereksinim vardır.

4.Finansal Tabloların Hazırlanması: Bu işlevde yönetim, ortaklardan kredi verenlere, kamudan devlete kadar bilgi gereksinimi içinde olan tüm bilgi kullanıcıları bilgi gereksinimlerini karşılar.

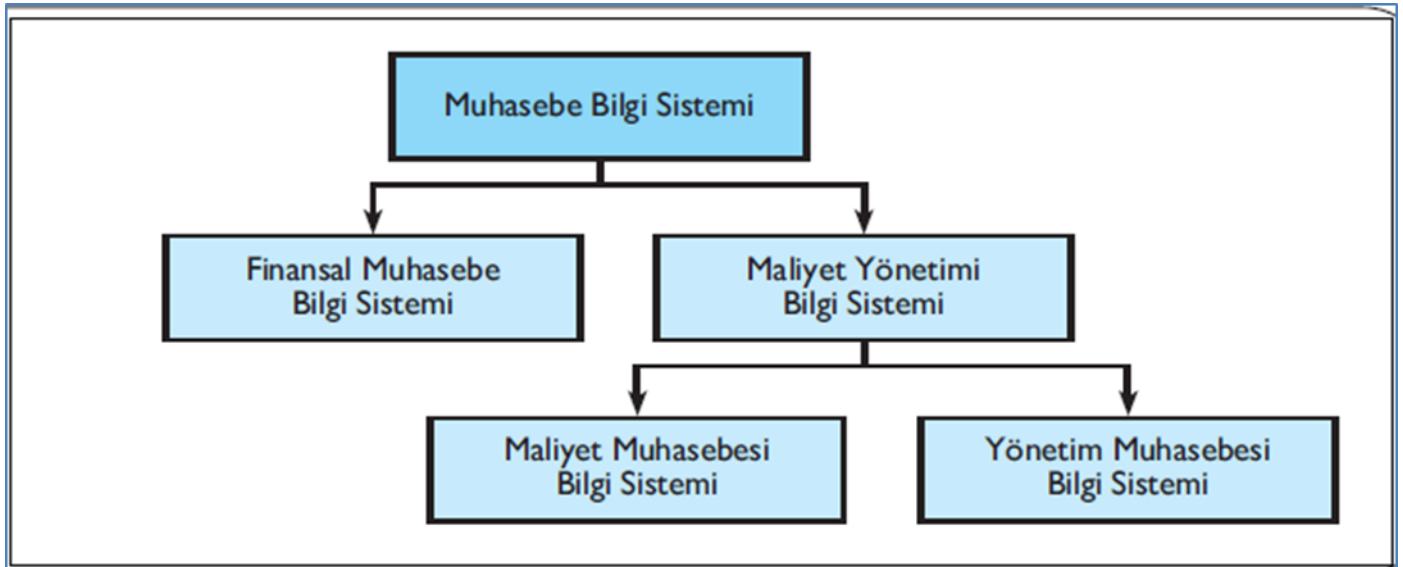
Hazırlanan bu finansal tablolardan hem iç bilgi kullanıcıları hem de dış bilgi kullanıcıları faydalanabilmektedir.

Maliyet Yönetimi Bilgi Sistemindeki temel amaç : Yönetime zamanlı, doğru ve güvenilir ve amaçlara uygun bilgi sunmaktır. Bu bilgiler mamullerin ve hizmetlerin üretiminde ve tedarikinde işletme kaynaklarının etkin ve verimli kullanılmasının sağlamaktadır. Ayrıca işletmenin kalite, maliyet, hız ve karlılığın geliştirilmesi için rekabetçi yönünü geliştirmeyi hedeflemektedir.

Maliyet Yönetiminin amaçları şunlardır:

- ❖ Maliyet etmenleri vasıtasıyla olabildiğince doğru bir mamul ve hizmet maliyetlemesi yapmak,
- ❖ Mamul ya da hizmetlerin yaşam seyri performansının değerlemesini yapmak,
- ❖ Süreç ve faaliyetleri doğru anlamak ve değerlendirmek,
- ❖ Faaliyetlerin etkinlik ve verimliliğini belirlemek,
- ❖ Maliyetleri kontrol etmek ve yönetmek,
- ❖ Maliyet yapılarının en elverişli duruma getirmek,
- ❖ Performans değerlemesine olanak sağlamak,
- ❖ Gelişen teknolojilerin biçimlendirdiği yeni ortamlar ile uyum sağlamak,
- ❖ Örgütsel stratejilerin uygulanmasına yardımcı olmak.

FİNANSAL MUHASEBE VE MALİYET YÖNETİMİ

İşletmelerle ilgili bilgi ihtiyacı içinde olan bilgi kullanıcılarının bilgi gereksinimlerini karşılayan ve önemli bir işleve sahip olan "Muhasebe Bilgi Sistemi", "Finansal Muhasebe Bilgi Sistemi" ve "Maliyet Yönetimi Bilgi Sistemi" olmak üzere iki alt sistemi içermektedir. Bu iki sistemi birbirinden ayıran en önemli farklılık, bilgi gereksinimi içindeki bilgi kullanıcılarıdır.

Finansal muhasebe bilgi sistemi; yatırımcılar, bankalar ve diğer kredi kuruluşları, tedarikçiler, müşteriler, kamu, devlet, sendikalar vb. üçüncü kişi ve kuruluşlardan oluşan dış bilgi kullanıcılarının bilgi ihtiyacını karşılamaktadır.

Maliyet yönetimi bilgi sistemi, Maliyet yönetimi bilgi sistemi", esas itibarıyla yönetimin amaçlarına ulaşmasında gereksinim duyulan tatmin edici bilgileri "iç bilgi kullanıcılarını sunma ile ilgilenmektedir. Maliyet yönetimi bilgi sistemi, özellikle ürün, müşteri, tedarikçi ve diğer nesnelere ilgili maliyetlerin belirlenmesi ve planlama, kontrol, sürekli gelişme ve karar alma için yöneticilere faydalı olan bilgileri tanımlar, toplar, ölçer, sınıflandırır ve raporlar.

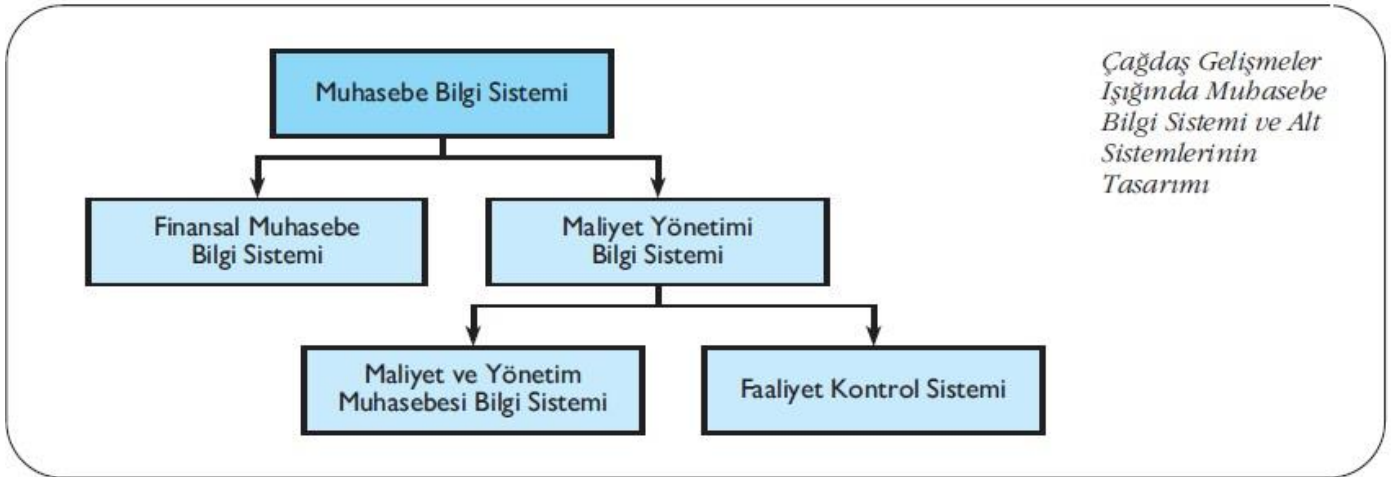
Maliyet Yönetimi Bilgi sisteminin amacı

- ❖ Küresel dünya pazarlarında kalite,
- ❖ maliyet, zaman ve işlevsellik yönüyle rekabet edebilir mamul ya da hizmet üretiminde,
- ❖ kaynakların etkin ve verimli kullanımı için yöneticilere yol gösterecek bilgileri tedarik etmektir.

Maliyet yönetimi, hem maliyet muhasebesi hem de yönetim muhasebesi bilgi sistemlerini kapsar.

"**Maliyet muhasebesi**", hem finansal hem de yönetim muhasebesi için maliyet hedeflerini karşılamak için çalışır. Maliyet muhasebesi, finansal muhasebe amacına yönelik olarak ele alındığında, maliyetleri genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre ölçer ve yükler ve finansal tablolara yansıtır.

"**Yönetim muhasebesi**", özellikle maliyet bilgileri ile birlikte diğer finansal ve finansal olmayan bilgilerin planlama, kontrol, sürekli gelişme ve karar alma amacıyla nasıl kullanılması gerektiğiyle ilgilenir. Yönetim muhasebesi, pay sahipleri ve müşterilerin değerini artırmak amacıyla kaynakların etkin ve verimli kullanımını amaçlamaktadır..

Bu çerçevede "Maliyet muhasebesi bilgi sisteminin amaçlarının aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür:

- ❖ Mamul ve hizmetlerin maliyetleri ile yönetimin gereksinim duyduğu diğer nesnelere maliyetlerini hesaplamak,
- ❖ Planlama ve kontrole yardımcı olmak,
- ❖ Karar almaya olanak sağlamak,

Faaliyet Kontrol Sistemi: Maliyet yönetimi bilgi sisteminin bir alt sistemi olarak "Faaliyet kontrol sisteminde ise daha çok maliyetlerin azaltımı ve faaliyetlerin etkinliğini arttırmak üzere, hangi faaliyetlerin nasıl yerine getirilmesi konuları üzerinde dikkatlerin yoğunlaştırılması söz konusu olmaktadır. Ayrıca başarıyı ödüllendiren ve yönlendiren temel faaliyet etkenlerini de izleyerek, uygun maliyet bilgileriyle bütünleştiren ve karar süreçlerine çok daha gelişmiş ve doğru bilgiler sunan maliyet yönetimi bilgi sistemi-nin bir alt sistemidir. Bu alt sistem sayesinde maliyet yönetimi bilgi sistemi, işletmenin stratejik amaçlarını gerçekleştirebilmesi amacıyla doğru kararların verilmesine yardımcı olan uzun vadeli hem finansal hem de finansal olmayan kritik başarı faktörlerini tanımlayan, özetleyen ve raporlayan bir bilgi ve karar destek sistemi haline gelmiştir.

Faaliyet kontrol sistemi, işletmenin uzun vadeli stratejik amaçlarını destekleyen farklı ve yeni mamul tasarımları, müşteriler, tedarikçiler gibi konuları ele alarak ayrıntılı bilgiler üretmektedir.

MALİYET YÖNETİMİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Yöneticiler rekabet üstünlüğü sağlamak ve bunu sürdürmek için Zaman temelli performans, kalite ve verimliliği geliştirmeyi hedeflemektedirler. Bu yüzden muhasebe bilgisi bu tür üstünlükleri elde edecek biçimde düzenlenir.

- ❖ **Küresel Rekabet**
- ❖ **Hizmet Sektörünün Büyümesi**
- ❖ **Bilgi Teknolojisindeki Gelişmeler**

Birinci Temel gelişme Kurumsal Kaynak Planlaması (Enterprise Resource Planning-ERP): Bir işletmenin bütün işlevlerini bütünleştiren ve işletmenin herhangi bir işlevsel alanından diğerine gerçek zamanlı olarak ulaşarak bilgi ve erişim sağlayan merkezi bir veri tabanı sistemidir

İkinci temel gelişme, "Kişisel Bilgisayarların (Personel Computers-PC)", "Çevri-miçi Analitik Programları (Online Analytic Programs-OLAP)" ve "Karar Destek Sistemleri (Decision Support Systems-DSS)" gibi bilgi teknolojisi araçlarının hazır hâle getirilmesidir.

Üçüncü temel gelişme, "Elektronik Ticaret e-Ticaret (e-Commerce)" in ortaya çıkmasıdır.

- ❖ **Üretim Çevresindeki Gelişmeler**

- ❖ **"Kısıtlar Teorisi (Theory of Constraints)",** üretim ve üretim dışı faaliyetleri sürekli iyileştirmek amacıyla geliştirilmiş ve kullanılan bir yöntemdir. Bütün kaynakların sınırlı olduğunu kabul ederek başlayan bir "*düşünce süreci*" olarak tanımlanmaktadır. Ancak bazı kaynaklar diğerlerinden daha önemlidir. Bir kısıt olarak adlandırılan en kritik sınırlayıcı faktör, ilgi odağı hâline gelmektedir. Bu kısıtın yönetilmesiyle performans geliştirilebilir.

- ❖ **"Tam Zamanında Üretim (Just-In-Time-JIT)"** sistemi, yalnızca müşteriler tarafından talep edilen miktarda ve gerekli olduğunda bir ürünü üretmek için çaba harcanması felsefesine dayanmaktadır. , stokları geleneksel üretim sistemlerinden çok daha düşük düzeylere, teorik olarak ise önemsiz düzeylere indirir. JIT, kalite kontrolü vurgu yapar ve üretimin örgütlenmesi ve gerçekleştirilmesi ile **ilgili** temel değişiklikleri oluşturur. Esas itibarıyla JIT, üretim stok maliyetlerini azaltarak ve diğer ekonomik sorunları ele alarak sürekli gelişme felsefesine odaklanır.

- ❖ **"Bilgisayarla Bütünleşik Üretim (Computer-Integrated Manufacturing-CIM)"** "Üretim ortamının otomasyonu, işletmelere stokları azaltma, üretim kapasitesini artırma, kalite ve hizmeti geliştirme, işleme ve üretim süresini azaltma, çıktıyı ve verimliliği artırma olanağı sağlamaktadır. Otomasyon, bir işletmenin en önemli rekabet üstünlüklerinden birisidir. Üretim tesislerinin otomasyonu, genellikle JIT'i takip ederek, kalite ve verimliliğin artırılması gereksinimi karşılamaktadır.

1. Mamullerin tasarımı "Bilgisayar Destekli tasarım (Computer Assisted DesignCAD) " aracılığı ile yapılır,
2. "Bilgisayar Destekli Mühendislik (Computer Asisted Engineering-CAE)" tasarımları test etmek amacıyla kullanılmaktadır,
3. Mamuller bilgisayar kontrollü robotlar ve makineleri kullanan "*Bilgisayar Destekli Üretim (Computer Asisted Manufacturing-CAM)*" sistemi kullanılarak üretilmektedir.
4. Bilgi sistemi otomatik olarak çalışan çeşitli bileşenleri birbiri ile bütünleştirir. CAM'm bir türü de "*Esnek Üretim Sistemi (Şexible Manufacturing System-FMS)*" dir.

- ❖ **"Müşteri Odaklılık"**

İşletmeler rekabet avantajı oluşturmak amacı ile müşteriye değer katma üzerine odaklanmaktadır. Muhasebeciler ve yöneticiler; mamulleri ve hizmetleri tasarlamak, geliştirmek, üretmek ve onları müşterilere teslim etmek amacıyla gerekli olan faaliyetlerin tümünü "**Değer Zinciri (Value Chain)**" olarak ele almaktadırlar.

❖ Yeni Ürün Geliştirme

Esas itibarıyla mamul maliyetlerinin büyük kısmı, yeni ürünleri tasarımı ve geliştirilmesi aşamasında ortaya çıkmaktadır. Yeni ürün geliştirme kararlarının firmanın değer zincirinin diğer halkaları üzerindeki etkilerinin önemi artık yaygın olarak kabul görmektedir. Bu düşünce; hedef maliyetleme ve faaliyet temelli yönetim gibi yeni ürün geliştirme ile ilgili daha karmaşık maliyet yönetimi prosedürleri için bir gereksinimi ortaya koymaktadır,

"Hedef Maliyetleme (Target Costing)", ürün yaşam seyrince ürün tasarımlarının toplam maliyet etkisini değerlendirmek için yöneticileri teşvik etmekte ve ay-m zamanda maliyetleri azaltmada tasarım değişikliklerine yön vermektedir.

❖ Toplam Kalite Yönetimi

Sürekli gelişme ve kayıpların eliminasyonu, kusursuz üretimin iki temel ilkesidir. Kusursuz üretim, günümüz dünya standartlarında rekabet ortamında hayatta kalmak için en önemli anahtardır. Aslında, az kayıp ve özelliklere göre üretilen ürün ve hizmet üretiminin dünya standartlarındaki işletmelerle hedefleri aynıdır. Yöneticilerin kusursuz ürün ve hizmet üretmede örgütlere olanak sağlayacak bir ortamın oluşturulması için çaba harcadığı toplam kalite yönetimi felsefesi, geçmişteki kabul edilebilir kalite yaklaşımının yerini almıştır.

❖ Zaman

"Zaman", değer zincirinin tüm aşamalarındaki çok önemli bir unsurdur. Firmalar, ürün ve süreçleri yeniden tasarlayarak, kayıpları elimine ederek ve değer katma-yan faaliyetleri elimine ederek, pazar süresini düşürebilirler. Firmalar, ürün veya hizmetin teslim edilmesi, yeniden işlenen ürün ve malzemeler ve alt grupların gereksiz taşınması için harcanan zamanı azaltabilirler. Katma değer katmayan zamanın azaltılması kalite artışı ile birlikte ortaya çıkmaktadır. Kalitedeki iyileştirmeler ile yeniden işleme gereksinimi azalır ve katma değerli ürünlerin üretilmesindeki zaman kısalmaktadır. Ayrıca buradaki temel amaç, müşteriye hızlı cevap verebilme özelliğini artırmaktır,

❖ Etkinlik

Kalite ve zaman önemli olmakla birlikte, finansal performansa karşılık gelen gelişmeler olmadan bu boyutların iyileştirilmesi yetersiz kalmaktadır. İşletmeler için, diğer kriterlerle birlikte etkinliğin geliştirilmesi de can alıcı bir konudur. Etkinliğin sağlanması için hem finansal hem de finansal olmayan kriterlere gereksinim duyulmaktadır. Maliyet çok önemli bir etkinlik ölçüsüdür. Verimlilik ölçüsü, değişmelerinin zaman içerisindeki maliyetlerdeki eğilimleri sürekli iyileştirme kararlarının faydasının ölçümünün önemini ortaya koyabilir. Bu etkinlik ölçümünün değerinin olabilmesi için, maliyetler doğru şekilde tanımlanmalı, ölçülmeli, yüklenmeli ve yönetilmelidir. finansal başarı ölçütleri yanı sıra, ürün ya da hizmetlerin kalitesi, fiziksel dağıtım, satış sonrası hizmetler, üretim süreçleri ve müşteri tatmini vb. koşulların da içine alındığı finansal olmayan başarı faktörlerine de çağdaş işletme çevresinde ihtiyaç olduğu ortaya çıkmıştır. Bu çerçevede **"Dengeli Ölçüm Kartları (Balanced Scorecard-BSC)"** nın geliştirildiği görülmektedir. Bu çerçeve içinde başarı ölçütleri; finansal, müşteri, iç işletme süreci, öğrenme ve gelişme boyutları olmak üzere dört ana başlık altında toplanmaktadır. Dolayısıyla maliyet yönetiminin sadece finansal değil, aynı zamanda finansal olmayan boyutları da ele alması gerekmektedir.

Günümüzün maliyet muhasebecisi, üretimden pazarlamaya, dağıtıma ve müşteri hizmetlerine kadar işletmenin değer zincirinin birçok işlevini anlamak zorundadır.

Teknik ve İdari Personelin Konumları

Maliyet ve yönetim muhasebecileri, işletme faaliyetlerinin temel hedefler doğrultusunda yürütülmesinden sorumlu olan kişilere destek verirler. Bir işletmenin temel hedefleri için doğrudan sorumlu yöneticiler, "teknik personeli olarak adlandırılırlar. Genelde, üretim personeli konumundaki

yöneticiler, işletmenin ürün ya da hizmet üretme ve satış faaliyetlerine katkı sağlamaktadırlar. Doğal olarak destek birimleri olarak ve işletmenin temel hedefleri için ancak dolaylı destek veren kadrolar, "teknikpersonel" olarak adlandırılır

Muhasebe Müdürü

Muhasebe müdürü tüm muhasebe bölümlerini denetler. Yönetim muhasebesinin örgütün işleyişinde önemli bir role sahip olması nedeniyle, muhasebe müdürü genellikle üst yönetim ekibinin bir üyesi olarak görülür ve planlama, kontrol ve karar alma faaliyetlerine katkı sağlar

Finans Müdürü

İşletmelerde finans müdürü, parasal işlerin yürütülmesinden sorumludur. Finans müdürü özellikle sermayenin etkin ve verimli olarak yönetilmesi, nakit, kredi, ya-tırımlar ve yatırımcı ilişkilerini yönetir. Finans müdürü ayrıca ödeme ve tahsilatlar NN-dan da sorumlu olabilir. Finans müdürü finansal müdür yardımcısına bağlı olabilir.

PLANLAMA, KONTROL, SÜREKLİ GELİŞME VE KARAR ALMA İÇİN BİLGİ ÜRETİMİ

Planlama

"Planlama", belirli bir amaca ulaşmak için gelecekteki eylemlerin ayrıntılı formülasyonu olarak tanımlanan bir yönetim faaliyetidir. Bu nedenle planlama, hedeflerin oluşturulması ve bu hedeflere ulaşmak için gerekli yöntemlerin belirlenmesini gerekli kılmaktadır.

Kontrol, planlanan uygulamaların izlenmesi ve gerektiğinde düzeltici önlemler alma süreci olarak tanımlanabilir. Kontrol genellikle geri bildirim kullanılarak sağlanır, Geri bildirim, gerçekte bir planı uygulamak için atılan adımları değerlendirmek ve ya düzeltmek için kullanılacak bilgilerdir.

Sürekli Gelişme

Dinamik bir çevrede, firmalar rekabet gücünü koruyabilmek veya rekabet avantajı elde etmek amacıyla sürekli olarak performanslarını iyileştirmek zorundadırlar, Sürekli gelişme, eskisinden ve rakiplerinden daha iyisini yapma hedeflerine sahip-tir. "Sürekli gelişme", müşterilere değer teslimatında devamlı iyileştirme arayışı olarak tanımlanmaktadır.

Karar Alma rekabetçi alternatifler arasından seçim yapma süreci olarak tanımlanabilir. Eğer alternatifler hakkında bilgiler toplanır ve yöneticilere uygun hâle getirilirse, sağlıklı kararlar alınabilir ve iyileştirilebilir. Muhasebe bilgi sisteminin en önemli rollerinden biri, karar almayı kolaylaştıran bilgileri sağlamaktır. Bu yaygın yönetsel işlev, hem planlama hem de kontrolün önemli bir parçasıdır.

Yönetim Muhasebecileri İçin Etik Davranış Standartları

I- Yetkinlik

Yönetim muhasebecilerinin sorumlulukları:

1. Bilgi ve yeteneklerini sürekli geliştirmeye, mesleki yetkinliği uygun bir seviyede tutmaktır.
2. ilgili yasa, yönetmelik ve teknik standartlara uygun olarak mesleki görevleri icra etmektir.
3. Tam ve anlaşılır raporlar hazırlamak ve ilgili ve güvenilir bilgilerin uygun analizinden sonra öneriler sunmaktır.

II- Gizlilik Yönetim muhasebecilerinin sorumlulukları:

1. Yasal olarak yapılması zorunlu olmadıkça, yetkiniz dışındaki iş konularında elde edilen gizli bilgilerin ifşa edilmesinden kaçınmaktır.
2. İş konusunda elde edilen bilgilerin gizliliğini ilgili astlara bildirmek ve gizliliğin sürdürülmesini sağlamak için faaliyetlerini izlemektir.
3. Etik dışı, yasa dışı veya üçüncü taraflar aracılığıyla iş konusunda elde edilen gizli bilgileri kullanmaktan kaçınmaktır.

III-Bütünlük Yönetim muhasebecilerinin sorumlulukları:

1. Olası çatışma ile ilgili tüm taraflara tavsiyelerde bulunmak ve gerçek veya olası

- çıkar çalışmalarından kaçınmaktır.
2. Etik şekilde görevlerini yürütmek için yeteneklerini zarar veren herhangi bir faaliyette kullanmaktan kaçınmaktır.
 3. Eylemlerini etkileyecek herhangi bir hediye, iyiliği ve ikramı kabul etmemektir.
 4. Örgütün yasal veya etik hedeflerine ulaşmasını aktif veya pasif olarak bozmaya çalışmaktan kaçınmaktır.
 5. Mesleki sınırlılıkları veya yargılama sorumluluğunu veya bir faaliyetin başarılı performansını engelleyecek diğer kısıtları anlatmak ve tanımdır.
 6. Olumlu bilgi ve mesleki yargı veya fikirleri olduğu kadar, olumsuz bilgileri de anlatmaktır.
 7. Mesleğin itibarını sarsan herhangi bir faaliyeti desteklemekten kaçınmaktır.
- IV-Objektiflik**Yönetim muhasebecilerinin sorumlulukları
1. Adil ve nesnel şekilde bilgileri anlatmaktır.
 2. Raporlar, yorumlar ve sunulan önerilerin istenilen kullanıcıların anlayışını etkilemesi beklenebilecek ilgili tüm bilgileri tamamen açıklamaktır.
- V-Etik çatışmanın çözümü**
1. Sorun üst yönetime dahil olmadığı sürece en yakın amir ile böyle sorunları tartışmaktır ve üst yönetime dahil olduğu durumda sorunu daha üst düzey yönetime sunmaktır. Sorun ilk olarak sunulduğunda, tatmin edici bir çözüme ulaşılamazsa, daha üst yönetim düzeyine göndermektir.
 2. Üst düzey yönetici ceo veya eşdeğeri ise, kabul edilebilir inceleme yetkisi denetim komitesi, yürütme komitesi, yönetim kurulu veya ortaklar gibi gruplardadır. Üstün dahil olmadığını varsayarak, üst düzeylerle temasa geçilmeye sadece üstün bilgisi ile başlanmalıdır.
 3. Eylemlerin olası anlayışlarını kavramak için tarafsız bir danışmanla birlikte gizli tartışmayla ilgili kavramları açığa kavuşturmalıdır.
 4. Eğer etik çatışma iç gözden geçirmenin tüm düzeylerini tükettikten sonra hâlâ varsa, yönetim muhasebecisinin örgütten ayrılmaktan ve örgütün uygun temsilinde bilgilendirici duyuru ibraz etmekten başka yapacak bir şeyi yoktur.
 5. Yasal durumlar dışında, yetkililer veya örgüt tarafından istihdam edilmemiş bireylere sorunların anlatılması uygun değildir.

BELGELENDİRME

Yönetim Muhasebesi Sertifikası (CMA)

1974 yılında "Yönetim Muhasebecileri Enstitüsü (The Institute of Management Accountants-IMA)", yönetim muhasebecilerinin özel ihtiyaçlarını karşılamak üzere "Yönetim Muhasebesi Sertifikası (Certificate in Management Accounting-CMA)" geliştirmiştir. "Sertifikalı Yönetim Muhasebecisi (Certified Management Accountant-CMA) " yeterlilik sınavını geçmiştir, deneyim şartını yerine getirmiştir ve süreli eğitimlere katılmaktadır,CMA sertifikası almak için temel koşul yeterlilik sınavını geçmektir. Sınav dört ana başlıktaki konulardan oluşmaktadır. Bunlar; "**ekonomi, finans ve yönetim**", "**finansal muhasebe ve raporlama**", "**yönetimsel raporlama, analiz ve davranış bilimleri**", "**karar analizi ve bilgi sistemleridir**. Konulardan da anlaşılacağı gibi, sınav yönetim muhasebesinin gerekliliklerini yansıtmaktadır ve yönetim muhasebesinin diğer muhasebe alanlarından farklı olarak daha fazla disiplinler arası olduğunun altını çizmektedir.

Kamu Muhasebesi Sertifikası (CPA)

"Kamu Muhasebesi Sertifikası (The Certificate in Public Accounting-CPA)", en es-ki muhasebe sertifikasıdır. CMA'nın aksine, CPA sertifikasının amacı, dış denetçiler için mesleki yeterliğe ilişkin asgari düzeyde kanıt sağlamaktır. Dış denetçilerin sorumluluğu, bir firmanın finansal tablolarında yer alan bilgilerin güvenilirliği konu-sunda güvence sağlamaktır. Mevzuata göre yalnızca "Sertifikalı Kamu Muhasebecileri (Certified Public Accountants-CPAs) "nin dış denetçilerin olarak hizmet vermelerine izin verilmektedir. Ülkemizde de bu işlevi "Yeminli Mali Müşavirler-YMM" yerine getirmektedir. SPAs'ler ulusal bir sınavı geçmek zorundadır ve sınavın uygulandığı ülke tarafından lisans verilir. Kamu muhasebesi sertifikası, yöne-tim muhasebesi kapsamında olmamasına karşın, birçok yönetim muhasebecisi CMA ile birlikte bu sertifikayı da almaktadır,

İç Denetim Sertifikası (CIA)

İşletme içi faaliyetlere yönelik olarak çalışan muhasebeciler için bir başka sertifikada "İç Denetim Sertifikası (The Certificate in Internal Auditing-CIA)"dır. 1974 yılımda bu sertifikanın oluşturulmasına ilişkin nedenler, CMA programındakilere benzemektedir. İşletmelerin kontrol

çevresinin önemli bir parçası olan iç denetçi-ler, işletme içindeki çeşitli faaliyetleri denetler ve değerlendirir. İç denetçiler, denetlenen bölümlerden bağımsız olarak işletmelerin üst yönetimlerine raporlama yapmaktadırlar. İç denetim işlevinin, hem dış denetimden hem de yönetim muhasebesinden ayrı olarak ele alınmasından bu yana, çoğu iç denetçi özel bir sertifikaya gereksinim duymaktadır. CIA statüsünü elde etmek için, iki yıllık iş deneyimine sahip olunması ve teknik yeterliliği sağlamak amacıyla tasarlanan kapsamlı yeterlilik sınavında başarılı olmak gerekmektedir.

Feray Dayaç